

שיף אוכל דוברבנים מתורכיה
אז מה אם אני גר בסוויטה?

● **במה?**
הרבה יותר מחצי מליון דולר.
● **אחריכך בנית את מלון „הנשיא“ בירושלים.**
בניתי בריכת-שחיה. התחילו הפגנות של נטורי-קרתא נגד הכריכה. אמרתי: אני לא בונה ישיבה, אני בונה מלון. בסוף סוכם, שאני לא אמכור כרטיסים לבריכה בשבת, והרב מימון תקע את המזוזה במלון, שהפך להיות מקובל בקרב היהדות הרתית. עד 1956 המלון היה בתפוסה כמעט מלאה.
ב־1956 עברתי את אחד המשברים הקשים ביותר בחיי. המלון היה רק, כי האמריקאים אסרו על האורחים שלהם לבוא לישראל. האורח היחיד שלי היה רויד בנגוריון, שבא עם פולה. כסף לא לקחתי מהם, כי זה לא שינה שום דבר למאון. ממילא הייתי צפוי להתמוטטות כללית. אילו נחמיה ארגוב, שהיה השליש של בנגוריון, לא

דיפלומט בדיעה צלולה. היא צובעת שערות, מטפחת ציפורניים, קוראת עיתונים ויודעת בדיוק מה העניינים.
אני קיבלתי את המוות של צביקה קשה. כל הזמן חשבתי שיכולתי למנוע את זה. זו הייתה הפעם הראשונה שבה התחלתי לשנות ויסקי. הלכתי למלון פלטיין של ארון בורשטיין, וביקשתי שילווח לי בקבוק ויסקי. אחרי כמה

” **ניב לא ידע**
מה הוא מדבר כשהוא
אומר שלאציל לא
ניתנה הוראה להתגייס
לצבא הבריטי ”

לגימות גמרתי את הקבוק, ומאו למדתי לשתות אלכוהול.
● **אתה שותה הרבה?**
לא, זה לא מושך אותי. אבל כשאני שותה, אני יודע איך עושים את זה.
● **מה קרה אחרי המילחמה?**
המשכנו עם המלון. האורחים הראשונים היו מיוהנסבורג, זוג עם ילד בן 10. אפילו לא ידענו כמה כסף לגבות. צילצלתי לטוכן הנסיעות היחיד שהיה אז בארץ פלוריס, ושאלתי כמה לגבות. אמרו לי: „תגבה עבור שניים וחצי אנשים.“
כך קיבלתי את שניים וחצי התיירים הראשונים במלון וינדזור, והמלון התחיל לשגשג. בתוך פרקיזמן קצר החורנו כמעט את כל ההשקעה.
מכרתי עוד 25 אחוז למישפחה חיפאית, ונשארתי עם רווח פלוס 50 אחוז.
ב־1948 היה איחוד של כל חברות-האוטובוסים בחיפה — השחר, חבר ואגד. הן עשו מסיבה גדולה במלון. בא אליי אבא חושי ואמר לי: „חיים, כשביל מה אתה צריך את המלון? תמכור לנו אותו.“ ניהלתי משאומתן עם אביגדור עשת ועם שרגא גורן, ומכרתי בסכום עתק בדולרים.

” **קשרו לי את**
הידיים והרגליים ושאלו
אותי, אם אני מכיר
איזה אחד בשם
חיים לנדאו ”

היה נותן לי כסף מכיסו כרי לקנות מזון, גם לא היה לי במה להאכיל את בייגי ופולה.
היו ימים שלא היה מה לאכול, אבל החוקתי מעמד. ב־1957 המצב התחיל להשתפר. קיבלתי 30000 לירות הלוואה מהממשלה, לשלם חובות, והתגברתי על המיכשולים.
כשהיה עשור למדינה, פנו אלי ממישרד-התיירות שאקנה מלון קטן בשם אור-גיל, שעמד לפני סגירה. קיבלתי הלוואה וקניתי את המלון. קניתי גם את הקולנוע שלי, והיום אני עדיין מחזיק במלון, אך עומד להפוך אותו לבניין מישרדים.
קניתי גם את קולנוע חן ואת מלון דולפון (המשך בעמוד 68)

מילחמת העצמאות היתה תקופה קשה. האיזור היה מעורב, יהודי-ערבי. הכנסתי שותפים ב־25 אחוזים — מישפחת ציון דסה מתורכיה.
● **אני מבינה שיהסיד עם הערבים היו יחסים הוגנים, של עסקים ומיפחד. נשמע כאילו הערבים היו שווים ליהודים מכל הבחינות לפני קום המדינה.**
כן, היו ביניהם אנשי-עסקים שהיה נעים לעשות איתם עסקים. אבל, למשל, עבר אצלי בחור אחד, שאיך שהתחילה מילחמת-העצמאות כמעט חטפתי ממנו סכין בגב. מעבר לפוליטיקה, הם היו אנשי-מיסחר גדולים. אבל כשזה הגיע לפוליטיקה, לא יכולת לסמוך עליהם בגרוש. הערבים שרפו חברים לעבודה במיפרי-חיפה. זו הייתה הטרגדיה הנוראה ביותר שאני זוכר, ממש הרחנו את תא-הגאונים כשזה קרה. זה לא היה סתם לשרוף מישהו שאתה שונא, זה היה לשרוף מישהו שעבדת איתו שנים ביחד, ואת זה אני לא

בגלל המצב שבו הייתי — לכד בניתי, לצאת אייפשו, חברים לא באו — התחנתני.
● **הבדידות היתה הסיבה שדרחפה אותך לנישואים?**
בריוק כך. אם לא הייתי במצב המיוחד הזה, לא הייתי מתחתן. איהו בראים חופשי מתחתן בגיל כליכך צעיר? היו לי המון דברים לעשות. רציתי להיות חופשי. אבל יש מצבים שהנוראם נדחף אליהם, וכך קרה לי. התחנתני עם אשתי משום שהייתי בודד.

● **איך הגעת למלונאות?**
צ'ארלס בוטאג'ו, ערבי נוצרי, שהיה בעליו של מלון וינדזור, היה חייב לי כסף. באתי אליו, ראיתי אותו שוכב על הספה במישרד שלו, בידו כקבוק ג'ין-גורדון. אמרתי לו: צ'ארלס, באתי לגבות כסף. אמר לי: „ארון חיים, מאפישי מאסאי.“

” **בניסה למלון, גני יהודה היה שלט גדול: עצור, גבול לפניך! ספיד אמר לי: תוריד תשלם ותעשה מלון יפה. ספיד אך כעם בחיים שלו לא שמע את המילה לא! המילה הזו לא היתה קיימת אצלו** ”

שוכח.
● **בתקופת המילחמה עבר על מישפחתך אסון.**
שלושת אחי היו מגויסים. רויד היה בפלמ"ח, יוסף ואני היינו באצ"ל. לא ידענו האחד על השני. רויד היה כנגב, ויוסף נפצע קשה בגליל. ואז בא אלי אחי הצעיר, צביקה, שהיה בן 14, אמר לי: „חיים אני רוצה להתגייס.“
אמרתי לו: אתה צריך לשמור על אמא. הוא לא נשמע לי, וייפ תעודות כאילו שהוא בן 17 וחצי והתגייס. הוא היה בחור גבוה. מי שלא ידע, יכול היה לחשוב שהוא בגיל הזה. שלחו אותו ישר, בלי אימונים, לירמורדכי, שם נהרג. בגללו ובגלל עוד כמה ילדים, עוכבה הפלישה של המצרים לתל-אביב. הוא נהרג יחד עם החברים שלו. כשהמצרים נכנסו לקיבוץ, הם פוצצו עצמם ברימון. קשה לי עד היום לדבר על זה.

מהון להון, הוא אומר לי: „אני לא נותן לך כסף, אני רוצה שתקנה את המלון.“ הוא היה שיכור ורצה לנסוע לאוסטרליה. הוא הבין שהמדינה תקום, ושאין לו מה לעשות בארץ.
אני מאמין שכל הפגישה הזאת שלי אתו היא עניין של גורל.
נו, התחלנו להתווכח. אמר שהוא רוצה מאה אלף לירות — זה היה הרבה כסף, אפילו תמורת מלון של 56 חדרים כמושבה הגרמנית. המלון היה אז אחד המפוראים בארץ-ישראל, היה לו גן יפה ומיגרשיטיניס.
אמרתי: צ'ארלס, אתה משוגע. והתחלתי להתמקח כמו הערבים: הצעתי לו 20 אלף לירות. בסוף גמרנו על 22 וחצי אלף. סיכמנו, שלמחרת ב־8 וחצי כבוקר אבוא עם צ'ק לעורדיהדין יעקב פלמון.
● **מה אמרה אמא שלך על העיסקה הזאת?**

שיף מאחורי פולה ורויד בנגוריון ב„גנייהודה“ ארגוב נתן לי כסף לקנות להם לחמניות לארוחת-בוקר.

● **מה אתה עשית במילחמת העצמאות?**
הייתי אחראי על וארי ניסנס. זו הייתה תקופה מאוד קשה, היתה מכונת-יריה אחת והתחמשת לא התאימה לה. אבל התגרנו עלידי כל מיני תכסיסים. הפחדנו את הערבים, והם ברחו לנמל ופינו את הווארי.
אני זוכר, כשהודיעו לי שצביקה נהרג, ביקשתי שלא יודיעו לאמא. רק אחרי כמה זמן הודיעתי לה, ואיכשהו — אני חייב לומר — היא קיבלה את זה יותר טוב ממני.

היא כמעט התעלפה. היא אמרה: „אתה רוצה לשים את כל הכסף על מלון, מה אתה מבין בזה? אמרתי לה: אמא, זה עסק טוב.
למחרת ב־8 ורבע הייתי עם הצ'ק אצל עורך-הדין, חתמנו זיכרון-דברים.
אחר כך הסתבר שקוטאג'י רימה אותי. הוא לא סיפר לי, שבסוף הגן יש דיריחוריים. נבהלתי. אמרתי לעצמי: אוי ואבוי לי, המישפחה שלי תהרוג אותי! לקחתי את אחמד ויוסף, שני חברים שעברו בדי, אמרתי להם לסלק את החוזרים שלא ישאר מהם זכר. אחריכך הרב של חיפה, הרב קניאל, הכשיר את המלון.
תיירים לא היו. עשינו טיקסי ברימיצווה, חתונות ואירועים. העסק נכנס למסלול. היו באים לאכול רגים, שאותם רגו מתוך הבריכה וצלו על האש.“

● **אתה מעריץ את אמא שלך?**
היא אשה גדולה. היא היום בת 90, וחיה במלון